Hayvanlara karşı etik davranmak

✍ ASALET SANCAKDAROĞLU

Bu yazımı iki ayrı başlık olarak ayırmak istiyorum. Çiftlik hayvanlarına karşı davranışlarımızdaki yanlışlar. Hayvanların kesilmeden önce şoklanarak bayıltılmasının bilimsel, islami ve etik olarak önemi.

ÇİFTLİK HAYVANLARINA KARŞI DAVRANIŞLARIMIZDAKİ YANLIŞLAR

Hayvan sevgisi ve refahı, her insanın kesinlikle gözardı etmemesi gereken bir durum arzeder. Hayvan refahının sağlanması ise onlara karşı bilinçli ve etik davranışlarla mümkün olmaktadır. Onlar için uygun yaşam alanlarının oluşturulması ve onlara hayvan psikolojisine göre yaklaşılması gerekmektedir. Toplumuzda bu konuda gerekli bilgiler malesef olmadığı gibi, bir çok yanlış bilgi ve uygulamalar ile hayvanların durumları daha da kötüleşmektedir.

Bu yazıda, özellikle daha çok içli dışlı olduğumuz çiftlik hayvanlarına karşı nasıl davranmamız gerektiği üzerine durmak istiyorum.

Ben, 2011 tarihinden beri Avrupa'dan Türkiye'ye yapılan canlı hayvan nakillerini takip ettim, yüzlerce kamyonu hayvan refahı açısından denetledim, çiftlik ve kesimhanelerde hayvanların tutulmaları ve onlara karşı davranışlar üzerine çalışmalar yaptım. Bunu yaparken uluslar arası hayvan refahı örgütleri Eyes on Animals ve AWF bünyesinde çok sayıda uzman arkadaşlarımla koordineli çalıştım. Hazırlamış olduğumuz çok sayıda raporları Türkiye Cumhuriyeti GıdaTarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na hayvan refahı örgütleri olarak sunduk. Bir çok Veteriner Fakültelerinde seminerler yaparak, geleceğin veterinerlerine hayvan refahında dikkat edilmesi gereken noktaları arkadaşlarımla beraber aktarmaya çalıştım.

Çiftlik hayvanları insanların gıda ihtiyacını giderme konusunda yetiştirilmektedir. Hayvanlar, çoğu zaman hayvanlara uygun olmayan ahır ve bekleme yerlerinde tutulmaktalar, bunların nakilleri bazen uzun mesafeler arasında yapılmakta ve hayvan pazarları ve borsalarında satışa sunulmaktadırlar. Son olarak da kesimhanelerde ölüm yoluna sokulup, kesilip piyasaya sürülmektedirler. Biz insanlara düşen görev ise, tüm bu süreçlerde onlara gerekli özeni ve saygıyı göstermek, onları hayvan refahına göre yaşatıp, hayatlarına hayvan refahı çerçevesinde son vermektir.

Yaşayan bir canlıya eşya muamelesi yapak kesinlikle hem etik değildir hem de insanlık dışıdır. Ağzı dili yok diye, nasıl olsa kesilecek diye hayvana, hayvan refahına zıt davranışlar kabul edilemez. Tarihimizde çok bilinen bir çok hayvan refahı hikayeleri vardır. Bir kadının suzuz kalmış bir köpeğe, ayakkabısı ile kuyudan su çıkarıp vermesi ile cennetle müjdelenmesi gibi. Veya sırtında odun yüklü bir hayvanı lokantanın önüne bağlayarak içerde yemek yiyen sahibine ceza olarak, hayvanın sırtındaki odunlar sahibinin sırtına bağlanarak, hayvanın önüne taze otlar konulup

karnını doyuruncaya kadar sahibinin sırtında yük ile bekletilmesi gibi. Hayvanların da hisleri vardır.

HAYVANLARIN NAKİLLERİNDE DİKKAT ETMEMİZ GEREKENLER

Hayvan nakline uygun araçlar kullanılmalıdır ve frenlemelerde hayvanların savrulmamaları ve birbirlerinin üzerlerine düşmemeleri için kamyonda uygun ayraç metal duvarlar olmalıdır.

Araçlar temiz ve zeminleri otla kaplı olmalıdır. Nakliye boyunca her hayvanın rahatlıkla oturabileceği bir alana sahip olması gerekmektir. Araçlarda havalandırma tesisatı olmalıdır, çünkü hayvanların dışkılarından dolayı, kamyonların içinde oluşan amonyak dışarı pompalanmalıdır. Araçlarda her hayvanın rahatlıkla ulaşabileceği temiz su yalakları olmalıdır. Kamyonların içinde hayvanların çaprarak yaralanmalarına yol açabilecek demir çelik, keskin metal çıkıntılar olmamalıdır. Kamyon tavanının hayvanların kafalarına, sırtlarına baskı yapmaması için yeterli yükseklikte olmalıdır. Hamile hayvanlar doğumlarına bir ay kaladan itibaren nakledilmemelidirler. 40 hayvanın ancak sığdığı bir kamyona 50 tane hayvan zorla sıkıştırılmamalıdır. Araçlar her bir 9 saatte durmalı ve hayvanların kontrolleri yapılmalıdır. En az her bir 24 saatte araçtan indirilmeli ve dinlendirilmelidirler. Kamyonların uygun indirme bindirme rampaları olmalıdır, hayvanlar yüksek kasalardan atlamaya zorlanmamalıdırlar. Hayvan nakil araçlarının şoförleri bu konuda özel eğitim almış insanlardan olmalıdır. Ve uluslar arası nakillerde hayvanların gümrük kapılarında kamyon içinde uzun süre tutulmamaları için her türlü nakil evraklarının tamam edilmeden yola çıkılmamalıdır. Şimdi denilebilirki, yukarda sayılanlar zaten her insanın uygulaması gerekiyor. Fakat inanın, yüzlerce nakil kamyonu denetledim ve bunların yüze 95'i yukarıdaki kurallara uymamaktadırlar. Sebep ise ekonomik.

YÜRÜYEMEYEN BİTAP DÜŞMÜŞ HAYVANLAR

Çiftçiler ve tüccarlar, kesim işletmelerine getirdikleri hayvanların zinde, sağlıklı ve yürüyebilir durumda olmalarından emin olmaları gerekmektedir. Onlar bundan sorumludurlar. Kesimhane sahipleri ise, hayvanların işletmenize geldikleri andan itibaren onlara, nasıl davranılacağından, yaralı ve hasta olanlar da dahil sorumlusunuz. Yaralı ve hasta olan hayvanlar zorla çekilerek sürüklenemez ve zeminden yukarı çekilip asılamaz. Bir an önce bunların acılarına son vermek gerekmektedir. Bu tür hayvanlar bayıltılmalı ve kanlarının tamamen boşalması beklenmelidir. Bayıltarak kesim yöntemi sizin işletmenizde mümkün değil ise, en azından hayvanı olduğu yerde kesmek bilincinin bir an once sona ermesi için kanının akıtılması gerekmektedir. Bitap düşmüş hasta ve uygunsuz getirilmiş hayvanların, bir de onları zorlayarak kesimin yapılacağı yere kadar zincir vurarak sürüklemek zaten etik değildir. Yaşadığınız ülkede bayıltan kullanımı kabul edilmiyorsa, en azından yürüyemeyen ve hasta hayvanlarda bu yöntemi kullanın, çünkü aksi halde onlara hayvan refahına ters davranış seklinden dolayı eziyet etmiş olursunuz ki, bu da günahtır. Hayvanların kesimden önce bayıltılmalarının dinen caiz olduğuna dair çok sayıda fetva vardır. Bu konudaki düşüncelerimi bu yazının sonunda aktaracağım.

ÇİFTLİK HAYVANLARININ BEKLETİLME ALANLARI

Bekleme yerlerinin hayvan refahına uygun olması çok da pahalı bir yatırım gerektirmez. Burada önemli olan, hayvan psikolojisini gözönünde bulundurarak bekleme alanlarını dizayn etmek. Mesela, bekleme alanlarında çitler hayvan boyundan daha yüksek olmalıdır. Aksi halde hayvanlar diğer bölmelere atlamaya kalkıstıklarında, ara çitlere takılıp kalabilirler ve o sırada da onlara yadım edecek birisi yoksa artık o hayvanın saatlerce çekeceği acıyı tahmin edebilirsiniz. Bu, aynı zamanda strese girmiş hayvanın et kalitesinin de düşmesi demektir. Ancak etik olarak bizlerin önceliği hayvanın refahıdır. Çitlerin daima hayvanların boylarından daha yüksekte kurulması gerekmektedir. Büyükbaş hayvanlar eğer yabancı guruplardan oluşuyorlarsa, değişik çiftliklerden toplanılıp aynı alana doldurulmuşlarsa, birbirlerine üstünlüklerini isbatlamak için sık sık dövüşürler ve birbirlerini yaralarlar. Hatta sırtları birbirine dönük halde ise, bu durumu hiyerarşik üstünlüklerini ispatlamak için kullanırlar ve atlama hareketlerine girişirler. Bu, hayvanlarda bir hiyerarşik ve diğerine baskın olma davranışıdır. Boğaların ineklere atlamaları da stres ve hormonlardan kaynaklanmaktadır. İnekleri ve boğaları hiç bir zaman aynı bölmelerde ve ölüm yolunda da birlikte bulundurmamak gerekmektedir. Değişik bölgelerden gelmiş hayvanları aynı alana koymamak

gerekmektedir. Alanlar arası geçiş koridorlarının üstü çelik borularlar kapatılmalıdır. Bu şekilde hayvanların yaralanmaları engellenmiş olur.

DİKKAT DAĞITAN UNSURLAR: İNSANLAR VE OBJELER

Hayvanlar kendi yollarında yürürlerken insan veya bir takım objeler görürlerse ilerlemekte tereddüt ederler. Bu durum onlar için tehlikeli bir sinyaldir ve ilerlemelerine engel bir sebeptir. Hayvanın dar yoldan geçerek kesim haneye girmesi istenmektedir. Ayrıca girmesi istenen yer karanlık bir kapıdır. O da bir sorun. Psikolojik olarak hayvan o karanlık kapıdan içeri girmeye korkar ve o karanlık alana gitmek istemez. Bu durumda yine sopalarla içeri sokulmaktadır.

Çözüm ise çok basittir. Hayvanların geçiş yollarının kenarlarını kapatmak ve hayvanın gireceği karanlık mekanı aydınlatmak. Bu kadar basit. Artık hayvanlar ilerde ne var gibi meraklarından dolayı kendiliklerinden ilerlerler. Aksi halde hergün yüzlerce hayvan bu yolda ilerlemeleri için sopa yiyecektir, kuyrukları kırılarak acı çekeceklerdir.

KESİM SÜRECİNDE YAPILAN ETİK OLMAYAN DAVRANIŞLAR

Hayvanlar ölüm yolundan kesim kabinine giderken, tam kabine içeri girmeden önce, oradaki boşluktan içeriyi görmektedirler. İçeride ise durum hiçte iç açıcı değildir. Bu aralıktan hayvanlar içerde olan biteni görmekte, kesim sürecini olduğu gibi izleyebilmekte ve gördükleri karşısında dehşete düşerek korkuya kapılıp artık ilerlememek ve geri kaçmak için mücadele etmektedirler. Ve her nedense tüm kesimhanelerde bu açıklık vardır. Hayvan ne ölüm yolundayken, ne de kesimhaneye girdiğinde kesinlikle diğer hayvanların kesimlerini görmemelidir. Bu tür açıklıklara meydan verilmemeli ve en azından bir perde ile kapatılmalıdır. Aslında uygulamalar islami değildir. Fakat dini bilmeden din adına uygulamaları yapılınca, malesef yapılanlar da islami zannedilmektedir. Örnek: İslam dininin bir kuralıdır. "Büyükbaş hayvanları onlar ayakta iken kesin" (Hacc 22.) Ancak gel görki, ülkemizde kesimi yapılan her hayvan ya zorla bağlanarak yere yatırılmaya çalışılmakta, ya da kesimhanelerde bacağından zincire vurularak, önce havaya çekilmekteler. Ve bu yöntemlerle, nasıl olsa bir kaç dakika sonra kesilecektir diye, hayvana her türlü korku ve eziyet

bilinçsizce reva görülür. Bu da hem dini yanlış bilmenin, hem de bilinçsizliğin sonucudur. Halbuki eğer hayvan Kur'an'da buyurulduğu gibi ayaktayken kesilse, ne kesimi yapan insanlar hayvana ve kendilerine eziyet edecektir, ne de hayvanlar korkuya kapılıp strese girmeye olanak bulacaktır.

Çözüm oldukca basittir. Eğer bayıltan kullanılmıyorsa, hayvan kafasını ön taraftan çıkarabileceği bir kabinin içine yürütülecek ve kasap da hayvanı rahatlıkla kesebilecektir. Bunun için illa da dairesel dönen kabinlere de gerek yoktur. Hayvan

basit olarak bir kabine sokulur ve pencereden dışarı çıkmış olan kafası bir düzenekle hafif yukarı kaldırılarak kesimi yapılabilir. Bu kesim hem hayvan için daha az stresli olur, hem çalışanlar için bir kolaylıktır ve hem de Kur'ani kesim kuralıdır. Bazıları bu kuralın sadece develer için olduğunu söyleseler de, Kur'an asıl metinde deve değil, büyükbaş hayvanlar ibaresi geçmektedir.

İLERLEME YOLLARINDA EĞİMLİ DÖNEMEÇLER

Ölüm yolunun yuvarlak kavisli olması hayvanın daha rahat ilerlemesine yarayacaktır. Bu şekildeki ölüm yollarında hayvanlar korkusuzca ve kendiliklerinden ilerlemektedirler. Basit görünen bu önlem, hem hayvanların korkularını giderecektir, hem çalışanların işlerini kolaylaştıracaktır.

Bu sistemde hayvan gittiği istikametin sürekli devam ettiğini görmektedir. 90 derecelik dönemeçlerde ise, yolun sonunun geldiğini düşünerek duracaktır ve ilelemeyecektir. Bunu bilmeyen işçiler de hayvan ilerlesin diye sopalarla çözüm yolu arayacaklardır.

HAYVANLARIN KESİLMEDEN ÖNCE ŞOKLANARAK BAYILTILMASININ BİLİMSEL, İSLAMİ VE ETİK OLARAK ÖNEMİ

Hayvan kesiminde en uygun yöntem, hayvanın bayıltılarak kesilmesidir.

Bilimsel olarak en uygunkesim, bayıltan (şoklamak) ile hayvanın bayıltılması ve hemen akabinde kesilmesidir. Bu yöntem islam dinine de uygundur. Uzman bir eleman tarafından, uygun bir kabinde bu tür bir kesimin gerçekleştirilmesi, hem hayvanın refahı açısından ve aynı zamanda et karkasının kalitesinin iyi olması açısından en iyi yöntemdir. Hayvan bu durumda hem gereksiz yere açık alanda veya kabinde devirme, zincirle asılma, çırpınma, korkma, bağırma ve kaçmaya çalışma gibi konforsuz bir kesimi yaşamaz ve hem de kesim süreci boyunca bilinçli halde bulunmaz. Böylece bu tür bayıltmalı ayakta kesimde fazla bir stres olmadığından hem hayvanın refahı ve hem de karkas kalitesi için daha iyidir.

BAYILTILARAK KESİMDE İLERİ SÜRÜLEN İSLAMİ ENDİŞELER NELERDİR?

Bu konuda en çok sorulan soru: Acaba hayvan bayıltılırken ölürse murdar et sınıfına girer mi? Hayır girmez. Neden girmez? Bu konuda bilimsel kuralları ve İslami kuralları gözden geçirmemiz yeterlidir. Bilimsel gerçekleri gözden geçirerek dini kurallara bakacak olursak, bilimsel gerçeklerin Kur'an'daki kurallar ile nedenli uygun olduğunu daha rahat anlayabiliriz. Öncelikle şu bilinmelidir ki, beyin ile kalp birbirinden ayrılsalar bile yaşamaya devam ederler. Nitekim bugün herkes biliyor ki, kalp nakillerinde bir kalp bir insandan alınıp başka bir insana 12 saat içinde nakledilebiliniyor. Yani siz bir hayvanın kafasını bayıltan ile devre dışı bıraksanız bile, onun kalbi en az 4-5 dakika atmaya devam edecektir.

Kalbin çalışması içindeki oksjenli kan dolayısıyladır. Kan, içindeki oksijeni kullanarak kendi elektiriğini kendi üretir. Yani kalpte oksijenli taze kan olduğu müddet impuls üretmeye, çalışmaya devam edecektir. Kalp, vucutta bulunan tüm kanı kendine çekecek ve dışarı pompalayacaktır. Artık vucutta kan kalmayınca da, kalp kendi elektiriğini üretemeyecek ve duracaktır. Bu durum bilinçli kesimde de aynıdır,

AKAN KAN MİKTARI AYNI MIDIR?

Yine bilimsel olarak,bilinçliyken kesilen bir hayvan ile bayıltıldıktan sonra kesilen hayvanın akan kanı birbirine eşittir.

KESİM METODLARI VE BUNLARIN İÇİNDE EN UYGUNU

Tam boğaz altından yapılan kesime zebh kesimi denilir. Bu durumda hayvan en erken 1,5 dakikada bilincini kaybetmekte ve fakat bu bazen 5 - 8 dakikaya kadar devam etmektedir. Bu yöntemde kan akışı yavaş olduğungan, bilinç kapanması da çok daha uzun surer. Tüm bu sürede hayvan acı çeker. Bir saniye bile çok uzun bir süredir. Göğüs kesimine Nahr kesimi denilir. Bu yöntemde hayvan en erken 15 saniye içinde bilincini kaybetmektedir. Bu yöntemde kalpten çıkan ana atar damar kesildiğinden, kan boşalımı ve dolayısıyla bilinç kaybı daha hızlıdır. Bayıltan kullanılmayan durumlarda Nahr kesimini tavsiye ediyoruz.

Bayıltanlı (şok) kesim 2 salise de hayvanın bilincini kapatmaktadır ve hayvan hiç bir acı çekmemektedir. Bilincin bir an önce kapanması ve hayvanın en az seviyede acı çekmesi için kullanılan yöntemlere baktığımızda, bayıltanlı kesimin 2 salise içinde hayvanın acısına son verdiğini görmekteyiz.

Bayıltan nedir? Halk dilinde tabanca olarak bilinen alet aslında tabanca değildir. Alet, ya hava basıncı ile çalışır, ya da içine konulan bir kapsülün patlaması ile oluşan basınç ile çalışır. Bu güçlü basınç esnasında aletten bir mil çıkarak hayvanın kafasına çarparak deler ve tekrar gerisin geri çekilir. Tıpkı bir tükenmez kalem gibi. Bu 2 salise surer ve hayvan anında bayılır. Kasap ise bir kaç saniye içinde hayvanı keser. Hayvan hiç bir acı ve stress yaşamamış olur. Dini kurallara baktığımızda da bu kesim şeklinin uygun olduğunu görmekteyiz. Öncelikle Kur'an, "Tayyip" olan gıdanın helal olduğunu vurgular. Hem de defalarca. Yani temiz olan gıda helaldir. Temiz gıda, insan sağlığına uygun ve kesinlikle hastalıklı olmayandır. 1. Çünkü helallik konusunda bu nokta çok önemlidir. Gıda temiz ise helaldir. İki: Enam Suresi 145 de ve Maide Suresi 3 de, "kendiliğinden ölmüş bir hayvanın etinin yenmesi yasaktır." Neden? Çünkü, eğer siz hayvanın neden öldüğünü bilmiyorsanız, onun sağlıklı yani temiz olduğunu bilemezsiniz. Ve Kur'an tabiriyle o et bir "leş"tir. Bayıltanlı kesimde kontrollü bir kesim sözkonusu olduğundan, kendiliğinden ölmüş sınıfına girmez. Bilimsel olarak siz hiç bir

veteriner hekime, bayıltanlı kesilirken ölmüş bir hayvanın leş olduğunu belgeletemezsiniz. Çünkü bir hayvanın leş olabilmesi için dokularının yıkıma uğramaya başlaması gerekmektedir. Bu ise öyle değil bir kaç dakkada, bir kaç saatte olacak şey değildir. Yani hayvan halen tayyiptir. Çünkü, hayvan o an bayıltılmış ve akabinde hemen kesilmiştir. Nitekim bu konuda da Kur'an Maide Suresi 3 de "bir hayvan bir darbe sonucu ölmüşse ve siz ona yetişip kesmişseniz o hayvan helaldir" der.

Bilimsel olarak yapılan da budur. Hayvan bir darbe ile bayıltılıyor ve akabinde kalbi durmadan kesiliyor. Kur'an ile bilim birbirine hiç ters olabilir mi? Bu mümkün değildir. Peki Hz Muhammed (sav) neden bıçaklı kesim yapmıştır ve bu kesimi uygulamak sünnet değil midir? Burada şunu görmek gerekmektedir. Bayıltanlı kesim modern ve ilmi bir gelişmedir. Tıpkı internetin, matbaanın, ulaşım araçlarının bulunması gibi. Peygamber (sav) bu dönemde yaşamış olsaydı telefon kullanmaz mıydı? Veya teknolojik gelişmeleri elinin tersiyle iter miydi? Hayır itmezdi. Aynı şekilde hayvanın acı çekmemesi için bulunmuş bu aleti seve seve kullanırdı. Örneğin, Peygamber (sav) dişlerini temizlerken misvak kullanmıştır. Şimdi ise elektirikli fırçalar kullanıyoruz. Eğer biz burada asıl mesaj olan diş temizliği yerine misvaka kutsallık yüklersek yanılmış oluruz. Bayıltan da böyledir. Peygamber (sav), bıçağını hayvanın gözü önünde bilevleyen kasaba bile karşı gelmiş, "Bunu hayvanın gözü önünde yapma. Çünkü bu durum hayvana ikinci bir acı verir" buyurmuşlardır. Biz de burada verilen mesajda, gıdanın tayyipliğine ve hayvana eziyet verilmemesine değilde, bıçağa kutsallık verirsek yine yanılmış oluruz.

Teknolojik gelişmeleri bizler kendimiz için kullanırken, hayvanlar için kullanmamamız hiç de etik bir davranış değildir. Peygamber (sav), kesimde elıne bıçağı almıştır diye bıçağa sarılmak, misvaka sarılmak gibidir ve hem verilen mesaj diş temizliğini hem de temiz gıda mesajını anlamamak demektir.

HAYVANIN BAYILMASI İÇİN KAFASINA VURULAN MİL İRKİTİCİ DEĞİL MİDİR?

Bir karşılaştırma yapalım. Bıçakla 2 - 3 defa boğazı kesmek mi ve hayvana 8 dakikaya kadar acı çektirmek mi, yoksa 2 salise içinde bilincini kapatmak mı daha korkunç?

BİLİNÇLİ KESİMDE HAYVANIN ACI ÇEKMEDİĞİ DÜŞÜNCESİ

Bunu anlamak çok kolaydır. Hayvan kesildikten sonra bilinçliyse, dışardan gelen tehlikeleri görmeye devam etmekte ve buna tepki vermektedir. Kesimden sonra saniye tutarak hayvanın gözüne dokunun. Hayvanın şah damarı kesilmiş olsa bile, gözüne dokunduğunuz an, gözüne gelen tehlikeyi görecek ve gözlerini kapayacaktır. Bu durum bilinçli kesimlerde 5 dakikaya kadar sürmekte ve bu da hayvanın dışardan gelen tehlikeleri gördüğü, hissettiği ve tepki verdiğini göstermektedir. Ve hatta illa da acı çekip çekmediğini iddia ediliyor olsa bile, bir insan olarak etik düşünmeliyiz ve acı çektiğinden hareket etmeliyiz.

HAYVANIN KAFASINA BAYILTAN UYGULADIKTAN SONRA KESİMDEN VAZGEÇSEM HAYVAN TEKRAR YAŞAR MI?

Bu soru, "Ben 100 metre yüksek köprüden intihar için atladım ve düşerken intihardan vazgeçtim. Yaşamaya devam eder miyim?" sorusuna benzer. Bıçakla hayvanın boğazını ve nefes borularını kestikten sonra da, hayvanın yaşaması için kesimden vazgeçtim, demiyorsunuz. Onun için, bayıltan uygulamadan evvel kesin karar vermek gerekir. Bu hayvanı kesecek misin kesmeyecek misin? Bu karardan sonra bayıltan uygulanmalıdır. Eğer buradaki sorudan kasıt, hayvanın ölüp ilmediği ile ilgili ise, bu soruyu soranlar, halen Kur'andaki "Tayyip gıdanın helal olduğu" ayetini anlamamışlardır demektir. Nitekim biz hayvanı bıçakla keserken de öldürüyoruz.

SONUÇ

Hayvanlara karşı sorumluluklarımızı yerine getirirken, etik olabilmek, insan olabilmek adına, onlara acı vermemek için tüm teknolojik gelişmeleri uygulamalıyız ve bu uygulamaları islam dini desteklemektedir.

HAYVAN REFAHIYLA İLGİLİ DAHA FAZLA BİLGİ

Bu konuda daha fazla bilgiye ve yardıma ihtiyaç duyduğunuzda bizimle (Eyes on Animals and Animal Welfare Foundation) bağlantıya geçebilirsiniz. Bunun için lütfen bu mail adresimizi kullanınız: info@eyesonanimals.com

Mektuplarınızı Türkçe, İngilizce, Almanca, Fransızca veya Hollandaca yazabilirsiniz.